

Võ Sĩ Giác đầu trong bồn thủy tinh:

CÁ LIA THIA ĐÁ ĐỘ

Các bạn thân mến, hôm nay tôi xin nói về cách nuôi cá lia thia đá độ để các bạn có đủ kinh nghiệm nuôi cá để cá của bạn thắng những con khác.

Nuôi cá bán hay đá độ, cách gây giống đều như nhau, nhưng đối với cá lia thia đá độ, người nuôi phải chăm sóc kỹ càng hơn.

Cá lia thia đá độ thường là giống cá Xiêm tuyền chớ ít có cá lai, vì cá lai không gan dạ, chịu đựng đòn đờ hơn Xiêm tuyền.

Cũng có cá lia thia ta, đá độ rất hay, nhưng hiếm lắm. Trong mấy chục cá lia thia ta, đựng độ với cá Xiêm, may lắm có một hai con ăn được cá Xiêm là nhiều.

CÁ ĐÁ ĐỘ ĐƯỢC VÀO LÚC NÀO?

Cá nuôi đá độ phải lấy giống con cá đực biết cắn cho dữ. Hễ nó «đớp» vào kỳ vi thì kỳ vi bứt đi từng mảnh và hễ nó cắn (xắn) vào mình đối phương thì nhứt định nó phải để thẹo. Nghĩa là vừa xắn vừa cắn, như thế nó mới lấy được vảy đối phương và khoét sâu vô thịt.

Cá nuôi đá độ ít khi người ta cho nó đá bóng nhau. Lý do là để chúng đá bóng sợ cá cọ miệng vào chai mà mòn răng đi. Có khi nó hăng quá còn xắn đại vô keo, răng bị mẻ, gãy hư hết.

Cá Xiêm nuôi đá độ khi biết ăn lăng quăng đen thì phải cho nó ở chỗ rộng hơn. Rồi khi lớn được vài tháng nó biết đá bóng thì phải nhốt riêng từng con trong keo hay trong chai.

Cá đá độ nuôi cho đúng mức thì đem ra trường cá vào mười một tháng. Vào tuổi đó con cá đã đầy đủ mọi phương diện. Nó cũng có thể đá sớm hơn, nhưng không bao giờ nó đá hay, cắn hay. Và nếu chọi cá sớm hơn thì

kỳ, vì nó còn non, đụng tới là rách hoặc đứt. Con cá đá độ mà kỳ, vì không lành lẽ, cánh quạt đè áp đảo đối phương không bao giờ kiến hiệu, không thể lấn ép đối phương được.

CÁCH CHO ĂN

Nuôi cá đá độ, người nuôi chăm sóc từ chỗ ở, mực nước và món ăn.

Con cá được thả trong chỗ tương đối rộng chớ không nhốt trong chai hay keo chật hẹp được. Phải có chỗ cho nó bơi lội, tới lui lên xuống hợp nước. Thường thì người ta hứng nước mưa để nuôi nó, hiện thì sắp vào mùa hè nên kém nước mưa ta nên nuôi nước phong tên. Nước phong tên phải chứa chừng vài ngày cho bay chất hóa học đi. Hoặc nuôi bằng nước giếng cũng tốt.

Cá đá độ không phải cho ăn lu bù mà được. Nó mập quá không được mà ốm quá cũng không xong.

Mỗi ngày người nuôi cá chỉ cho nó ăn hai lần thôi và cũng không cho nó ăn quá no. Mỗi lần cho nó ăn 10, 15 con lăng quăng mà thôi. Và khi cho ăn rồi phải cho nó đá bóng một chút, một hình thức cho nó vận động mau tiêu lăng quăng vậy.

Nước nuôi nó phải luôn luôn sạch sẽ. Mực nước nuôi cũng phải giữ cho đúng mức: không sâu mà cũng không cạn. Thường thường mực nước cao chừng một tấc rưỡi là cùng.

Cá đá nhau về khuya hay cắn miệng nhau để nghỉ giống như gà kê cồ nhau vậy. tiếng riêng đá cá là cá «câu» nhau, con cá nuôi cạn nước trong trường hợp cắn miệng thì chịu không nổi con cá nuôi sâu nước hơn.

SỰ GAN DẠ CỦA CÁ LIA THIA

Con cá đá độ giống như con gà chọi. Con gà có sắc lông và bộ mình cái đầu và cặp cánh thì con cá cũng na ná giống như thế.

Kỳ vi nó có nhiều điểm son ở bơi lội ở cái kỳ trên lưng gọi là kỳ son. Đuôi, kỳ phượng phải lớn và cân phân, cái đầu phải to hơn cái mình và cái miệng hơi hướm để dễ cắn. Loại cá Xiêm không có kỳ son, bơi son như cá ta. Và kỳ vi cũng ít phát triển như cá ta. Nhưng loại cá nào cũng có màu sắc rất đẹp.

Đại khái nó có 3 màu: xanh, tím và bạc xám tro. Con cá màu xanh thường hay hơn.

Con cá tương đối nhỏ mà sự gan dạ của nó cũng đáng kể lắm, có thể kêu là «gan lì» không quá đáng.

Chúng ta từng chứng kiến nhiều con bị cắn còn cái cọng không, nghĩa là kỳ, vi, phượng đều đứt hết, chỉ còn trơ trọi cái mình vảy tróc từng mảnh tới thịt mà vẫn lêu bêu chống cự.

Tôi đã thấy những con bị cắn ruột đồ lòng thông cũng không chịu thua, đứng nước khuya mà thắng trận.

Những con thắng trận bị thương tích nhiều đem về, chúng ta phải hạ hãm riêng cho nó. Nó được đặt riêng trong một cái khay, nước thì phải pha nước đất sét cho cá mau lành kỳ vi.

Nên đề ý là không được bỏ muối con cá bị thương như tay ngang làm ầu. Họ khuấy nước muối mặn mặn rồi bỏ con cá vô. Con cá đau rất, vảy vung, rớt cuộc nằm cứng đờ, kỳ vi đều xoè ra mới thôi. Muối cá như vậy rồi đem nó bỏ vào nước mát. Con cá không chết nhưng cặp mắt có thể nở đi, bằng không nở, thì cũng hết thấy đường.

CÁ LIA THIA SỐNG TỐI ĐA BAO NHIÊU?

Đời sống con cá lia thia tối đa là 3 năm. Thường nó chết khi được trên 2 năm.

Nuôi nó đến 10, 11 tháng là nó đá độ được. Trong thời gian này, cứ 3 ngày xuống chỗ rộng cho nó bơi lội rồi vớt lên keo 3 ngày. Khi nào đi cấp độ không xong đem về nhà lại xuống hủ, khạp lớn hơn, trong 2

hôm lại bắt lên, vô keo đi cấp độ.

Con cá lia thia đá độ ở lục tỉnh bán từ bảy, tám chục đồng. Còn ở Saigon giá nó gấp 2 nghĩa là tới 150—200 đồng bạc.

Nhiều người không đá độ thích

nuôi để nó đá bóng chơi, cũng trò giải khuây lành mạnh.

NGUYỄN-HỮU-THANH

136/1A hẻm 85

Thoại Ngọc Hậu GD

sao lục